«ЎЗАВТОСАНОАТ» АКЦИЯДОРЛИК ЖАМИЯТИНИНГ ДИВИДЕНД СИЁСАТИ ТЎҒРИСИДА НИЗОМ

I. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

1.1. «Ўзавтосаноат» акциядорлик жамиятининг мазкур низоми (матн бўйича кейинги ўринларда «Низом») Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилигига, «Ўзавтосаноат» акциядорлик жамиятининг (матн бўйича кейинги ўринларда «Компания») уставига, Акциядорлик жамиятлари фаолияти самарадорлигини ривожлантириш ва корпоратив бошқарувни такомиллаштириш Комиссиясининг 31.12.2015 йилдаги 9-сонли мажлис баённомаси билан тасдиқланган Корпоратив бошқарув кодексига ва Компаниянинг бошқа меёрий ҳужжатларига мувофиқ тузилган.

Мазкур Низомда Компания дивиденд сиёсатида акс эттирилиши ва ошкор қилиниши зарур бўлган умумий масалалар кўрилади.

1.2. Компаниянинг дивиденд сиёсати акциядорларнинг фаровонлигини юксалтириш ва Компания капиталлашуви ўсиб боришини таъминлашга йўналтирилгандир. Низом акциядорларни ва бошқа манфаатдор шахсларни Компаниянинг дивиденд сиёсати тўғрисида хабардор этиш мақсадини кўзда тутади.

Мазкур Низом Кузатув кенгашининг акциялар бўйича дивидендлар миқдори ва уларни тўлаш тартиби бўйича тавсиялар ишлаб чиқишга ёндашувини белгилайди.

Компания акциядорларига дивидендлар тўлови билан боғлиқ бирор-бир масала Ўзбекистон Республикасининг “Акциядорлик жамиятлари ва акциядорлар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида”ги Қонуни меъёрлари, Ўзбекистон Республикасининг бошқа меъёрий (норматив) ҳуқуқий ҳужжатлари, Компания Устави ва мазкур Низом билан ҳал қилинмаган ҳолатда, ушбу масала акциядорлар ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини таъминлаш заруратига асосланган ҳолда ҳал қилиниши керак.

1.3. Мазкур дивиденд сиёсати 3 йиллик давр учун ишлаб чиқилган.

1.4. Компания капиталлаштириш ўсишини акциядорларнинг Жамият акцияларидан даромадлар олиш бўйича қонуний мулкий манфаатларини қондиришнинг асосий усули сифатида кўради. Дивиденд сиёсати акцияларнинг бозор қийматини ошириш мақсадида Компания томонидан олинган фойданинг истеъмол қилинадиган ва капиталга айлантириладиган қисмлари ўртасидаги нисбатларни оптималлашдан иборат.

1.5. Компаниянинг дивиденд сиёсати қуйидаги асосий тамойилларга

асосланади:

- шаффофлик тамойили – дивиденд сиёсатини амалга оширишда иштирок қилаётган томонларнинг вазифалари ва жавобгарликлари, шу жумладан дивидендлар тўлови ва миқдори тўғрисида қарорлар қабул қилиш тартиби ва шартлари тўғрисидаги ахборотнинг белгиланиши ва ошкор қилинишини назарда тутади;

- ўз вақтида тамойили – дивиденд тўловларини амалга оширишда вақт оралиғи чегаралари белгиланишини назарда тутади;

- асосланганлик тамойили – дивидендлар тўлови ва миқдори тўғрисида қарор Компания томонидан ижобий молиявий натижаларга эришилган тақдирдагина, Компаниянинг ҳақиқий молиявий аҳволига асосланиб ривожланиш режалари ва унинг инвестиция дастурлари ҳисобга олинган ҳолда қабул қилиниши мумкинлигини назарда тутади;

- адолатлилик тамойили – акциядорлар дивидендлар тўлови, миқдори ва тартиби тўғрисида қабул қилинадиган қарорлар юзасидан ахборот олишда тенг ҳуқуқларини таъминланишини назарда тутади;

- изчиллик тамойили – дивиденд сиёсати тадбирлари ва тамойилларининг қатъий ижро қилинишини назарда тутади;

- ривожланиш тамойили – Компаниянинг стратегик мақсадлари ўзгариши туфайли дивиденд сиёсати қоидаларини қайта кўриб чиқиш ва корпоратив бошқарув тадбирларини яхшилаш доирасида дивиденд сиёсати доимий такомиллаштирилишини назарда тутади;

- барқарорлик тамойили – Компаниянинг дивидендлар тўловининг барқарорлик даражасини таъминлашга интилишини назарда тутади.

1.6. Жойлаштирилган акциялар бўйича дивидендлар тўлови тўғрисида қарорлар қабул қилиш (эълон қилиш) Компания ҳуқуқи ҳисобланади. Акциядорлар умумий йиғилиши акциялар бўйича дивидендлар тўлови ёки тўланмаслиги тўғрисида қарор қабул қилиш ҳуқуқига эга.

1.7. Эълон қилинган дивидендлар тўлови Компания вазифаси ҳисобланади.

Дивидендлар тўлови билан боғлиқ сарф-харажатлар (шу жумладан, солиқлар чегирмалари ва ушлаб қолишлар, дивидендлар ўтказмалари сарф-харажатлари, почта чиқимлари) бошқарув органлари қарори бўйича дивидендлар олаётган акциядорга юкланиши мумкин эмас. Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунларига мувофиқ, Компания ушбу мажбуриятнинг бажарилмаганлиги учун акциядорлар олдида жавобгар бўлади.

1.8. Дивидендлар қуйидаги акциялар бўйича ҳисобланмайди ва тўланмайди: - жойлаштирилмаган акциялар;

- Компаниянинг ўзи томонидан эгалик қилинган ва/ёки сотиб олинган акциялар;

- Ўзбекистон Республикаси қонунлари билан назарда тутилган бошқа ҳолатларда.

1.9. “Акциядорлик жамиятлари ва акциядорлар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида”ги Қонуннинг 54-моддаси биринчи қисми билан назарда тутилган ҳолатларда Жамият акциялар бўйича дивидендлар тўлови тўғрисида қарор қабул қилиш ва тўлаш ҳуқуқига эга эмас.

II. ДИВИДЕНДЛАР МИҚДОРИНИ АНИҚЛАШ ВА ҲИСОБЛАШ ТАРТИБИ

2.1. Компания молия йилининг биринчи чораги, ярим йиллиги, тўққиз ойи натижалари бўйича ва (ёки) молия йили натижалари бўйича мазкур Низомнинг 1.8-бандида қайд этилган акциялардан ташқари, акциялар бўйича дивидендлар тўлови тўғрисида қарор қабул қилиш (эълон қилиш) ҳуқуқига эга.

Молия йилининг биринчи чораги, ярим йиллиги ва тўққиз ойи натижалари бўйича дивидендлар тўлови тўғрисида қарор (эълон) тааллуқли давр якунлангандан сўнг уч ой мобайнида қабул қилиниши мумкин.

Дивидендлар жамият ихтиёрида қоладиган соф фойдасидан ва (ёки) олдинги йилларнинг тақсимланмаган фойдасидан тўланади. Имтиёзли акциялар бўйича дивидендлар жамиятнинг бунинг учун махсус мўлжалланган фондлари ҳисобидан ҳам тўланиши мумкин. Бунда дивидендлар ўз вақтида тўланиши ва Компания айланмасидан дивидендлар тўлови учун маблағлар олиниши туфайли Компаниянинг молиявий аҳволи ёмонлашишининг олдини олиш мақсадида Компания томонидан Компания фойдаси ҳисобидан қайтмайдиган дебиторлик қарзлари бўйича захира фонди ташкил қилинади.

2.2. Компания Акциядорлари умумий йиғилиши ҳар бир тоифадаги акциялар бўйича дивидендлар тўлови (эълони) тўғрисида қарор қабул қилади. Компаниянинг Кузатув кенгаши Акциядорлар умумий йиғилишига акциялар бўйича дивидендлар миқдори ва уларни тўлаш тартиби бўйича тавсиялар беради. Дивидендлар миқдори Кузатув кенгаши томонидан тавсия қилинган миқдордан юқори бўлиши мумкин эмас.

2.3. Акциядорлар умумий йиғилишининг дивидендлар тўлови (эълони) тўғрисидаги қарори билан қуйидагилар белгиланиши керак:

- дивидендлар тўлови (эълони) амалга ошириладиган акциялар тоифаси (тури);

- муайян турдаги битта акция хисобидан дивиденд миқдори;

- дивидендлар тўлови муддати, тартиби ва даврийлиги.

Бунда, Компания қонунлар билан белгиланган ҳолатларда, шунингдек қонунлар билан белгиланган муддатларда оддий акциялар бўйича дивидендларни тўлиқ тўлаш имконияти бўлмаган тақдирда, дивидендлар тўлови (эълони) тўғрисида қарор қабул қилиш ҳуқуқига эга эмас.

Бунда, шуъба корхоналар фойдаларини капиталлаштириш хисобига олинган ва қайта баҳоланган узоқ муддатли активларни уларга берилишидан тушган даромадлар миқдорига соф фойда миқдори камаяди.

2.4. Акциядорлар умумий йиғилишига таклиф қилинадиган акциялар бўйича дивидендлар миқдори Кузатув кенгаши томонидан қуйидаги омиллардан келиб чиқиб белгиланади:

- аудиторлик хулосаси билан шубҳасиз тўғрилиги тасдиқланган молия ҳисоботи маълумотларига асосан соф фойда миқдори. Бунда, шуъба корхоналар фойдаларини капиталлаштириш хисобига олинган ва узоқ муддатли активларни уларга берилишидан тушган даромадлар миқдорига соф фойда миқдори камаяди;

- Компаниянинг келгуси даврлар учун молия-хўжалик режалари;

- Компаниянинг тааллуқли давр якуни учун оборот маблағлари тузилиши;

- Компаниянинг тааллуқли давр якуни учун қарз юкламалари.

2.5. Кузатув кенгаши томонидан Компания акциядорлар умумий йиғилишига таклиф қилинадиган дивидендлар тўлови Компания томонидан қўшимча қарз маблағлари жалб қилинишига ёки келгуси даврлар учун тасдиқланган молия-хўжалик режаси билан назарда тутилмаган бошқа сарф-харажатларга олиб келмаслиги керак.

III. ДИВИДЕНДЛАРНИ ТЎЛАШ ТАРТИБИ ВА МУДДАТЛАРИ

3.1. Компания дивидендларни пул маблағлари ёки бошқа қонуний тўлов воситалари ёхуд Компаниянинг қимматли қоғозлари билан тўлайди. Эълон қилинган дивидендлар Ўзбекистон Республикасининг миллий валютасида тўланади.

3.2. Дивидендлар тўлов муддати Компания акциядорлари умумий йиғилиши қарори билан белгиланади, бироқ акциядорлар умумий йиғилиши томонидан дивидендлар тўлови тўғрисида қарор қабул қилинган кундан бошлаб 60 кундан кечиктирилмаслиги керак.

3.3. Компаниянинг қимматли қоғозлари эгалари ҳисобланган дивидендларни акциядорлар умумий йиғилиши томонидан белгиланган муддатларда олиш имкониятига эга бўлмаган тақдирда, Компания бундай

(йўқлаб олинмаган) дивидендлар тўловини давом эттиради. Йўқлаб олинмаган дивидендлар тўлов даври Компания томонидан эълон қилинган дивидендлар тўлови бўйича мажбуриятлар ижро муддати тугаган санадан бошлаб уч йилдан ошиши мумкин эмас.

3.4. Жамият айби билан дивидендлар акциядорлар умумий йиғилиши томонидан белгиланган муддатларда тўланмаган (олинмаган) ҳолатда, тўланмаган (олинмаган) дивидендлар бўйича Ўзбекистон Республикаси Марказий банки томонидан белгиланган қайта молиялаш ставкасининг 50 фоизидан келиб чиқиб жарима (пеня) ҳисобланади. Тўланмаган (олинмаган) дивидендлар бўйича ҳисобланган жарима (пеня) миқдори тўланмаган (олинмаган) дивидендлар суммасининг 10 фоизидан юқори бўлмаслиги керак.

3.5.Корпоратив ва мулкий муносабатлар бошқармаси бухгалтерлик хисоби ва методологияси бошқармаси билан биргаликда ушбу низомда кўзда тутилган Компания томонидан дивидендлар тўловини ташкиллаштириш учун тайёргарчилик, мувофиқлаштириш ишларини ва барча тадбирларни амалга оширади.

3.6. Ҳар қандай акциядор Жамиятга акциялар бўйича дивидендларни ҳисоб-китоб қилиш тартиби, дивидендлар ҳисоблаб ёзилиши ва дивидендлар суммасига солиқ солиш тартиби тўғрисида, тўлов шартлари тўғрисида ахборот тақдим қилиниши учун расмий талабнома билан мурожаат қилиш ҳуқуқига эга.

3.7. Акциядорларга дивидендлар тўлови тўғрисида қарор қабул қилган Акциядорлар умумий йиғилишини ўтказиш учун шакллантирилган Жамият акциядорлари реестрида рўйхатдан ўтказилган шахслар акциялар бўйича дивидендлар олиш ҳуқуқига эга.

3.8. Акциялар улушли эгаликда бўлган ҳолатда, белгиланган тартибда дивидендлар акциядорлар ўртасида уларнинг ҳиссаларига мутаносиб (пропорционал) равишда тақсимланади.

3.9. Акциядор ўз акциялари учун ҳуқуқларни ҳисобга олиш бўйича хизматлар кўрсатадиган инвестиция воситачиларини ва/ёки Марказий қимматли қоғозлар депозитариясини ўз маълумотлари ўзгаришлари тўғрисида ўз вақтида хабардор қилиши шарт. Акциядор томонидан ўз маълумотлари ўзгаришлари тўғрисида ахборот тақдим қилинмаган ҳолатларда, Марказий қимматли қоғозлар депозитарияси ва/ёки унинг акциялари учун ҳуқуқларни ҳисобга олиш бўйича хизматлар кўрсатадиган инвестиция воситачиси акциядорга шу туфайли етказилган зарарлар учун жавобгар бўлмайди.

3.10. Акциядор дивидендлар ўтказмалари учун ўз банк реквизитлари

ёки манзилини нотўғри кўрсатган, ёхуд Компанияга қайд этилган реквизитлар тўғрисида хабар бермаган, ёхуд улар тўғрисида ўз вақтида хабар бермаган тақдирда, Компания акциядорга шу туфайли етказилган зарарлар учун жавобгар бўлмайди. Мазкур бандда қайд этилган сабаблар бўйича акциядорнинг айби билан нотўғри ўтказилган дивидендлар суммалари Компанияга қайтарилгандан сўнг, уларнинг аниқлик киритилган реквизитлар бўйича акциядорга такрорий ўтказилиши уларнинг қайтарилиши ва такрорий ўтказмаси учун сарф-харажатлар чегирма қилинган ҳолда амалга оширилади.

3.11. Компания акциядорларга уларга тегишли акциялар бўйича даромадларни тўлашда солиқ агенти ҳисобланади ва ҳисоблаб ёзилган дивидендлар тўловини қимматли қоғозлар бўйича даромадлар олинганлиги учун Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунлари билан белгиланган солиқлар чегирма қилинган ҳолда амалга оширади. Солиқ солиш стандарт ставкалари татбиқ қилинмайдиган акциядор Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунлари билан белгиланган тасдиқловчи ҳужжатларни Компанияга (унинг томонидан жалб қилинган Тўлов агентига) тақдим қилади.

IV. ЭЪЛОН ҚИЛИНГАН ДИВИДЕНДЛАРНИ ТЎЛАШ УЧУН ЖАВОБГАРЛИК

4.1. Компания ҳар бир турдаги акциялар бўйича эълон қилинган дивидендлар тўловини амалга ошириши шарт.

4.2.Компаниянинг Ижроия органи Жамият акциядорларига дивидендларнинг тўлиқ ва ўз вақтида тўлови учун жавобгар бўлади. Ижроия орган ҳаракатлари устидан назорат Компаниянинг Кузатув кенгаши томонидан Компаниянинг Тафтиш комиссияси билан биргаликда амалга оширилади.

4.3. Компаниянинг Кузатув кенгаши ҳисоблаб ёзилган дивидендлар тўловини таъминлаш мақсадида ўз йиғилишларида дивидендлар тўлови жараёни тўғрисидаги масалани кўриб чиқади. Компаниянинг Ижроия органи айби билан дивидендлар тўлови тўлиқ ёки ўз вақтида амалга оширилмаган тақдирда, Кузатув кенгаши айбдор шахсларнинг жавобгарлик чораларини белгилайди ва тааллуқли жарималар солади ёхуд жарима солинишини талаб қилади.

4.4. Компанияга юкланган дивидендлардан солиқ суммаларини ушлаб қолиш ва ўтказиш бўйича солиқ агенти вазифаси бажарилмаганлиги ёки тегишлича бажарилмаганлиги учун Компания Ўзбекистон Республикаси қонунларига мувофиқ жавобгар бўлади.

V. АХБОРОТНИ ОШКОР ЭТИШ ТАРТИБИ

5.1. Мазкур Низом, шунингдек унга киритиладиган ўзгартиришлар ва қўшимчалар Компания томонидан унинг Интернет тармоғидаги корпоратив веб-сайтида Компания бошқарув органининг тегишли қарор қабул қилинган йиғилиши баённомаси имзолангандан сўнг ўн кун мобайнида ошкор қилинади.

5.2. Акциядорлар умумий йиғилиши томонидан дивидендлар тўлови тўғрисида қарор қабул қилинганда, Компания ахборотни қонунлар билан белгиланган муддатларда муҳим маълумотлар тўғрисидаги хабарлар шаклида ошкор қилади.

5.3. Компания томонидан дивидендлар тўлови бўйича ўз мажбуриятлари бажарилганлиги ҳолати юзасидан Компания тегишли ахборотни қонунлар билан белгиланган муддатларда муҳим маълумотлар тўғрисидаги хабарлар шаклида ошкор қилади.

VI. ЯКУНИЙ ҚОИДАЛАР

6.1. Мазкур Низом, шунингдек унга киритилган ўзгартиришлар ва қўшимчалар Акциядорлар умумий йиғилиши томонидан тасдиқланади.

6.2. Мазкур Низомга ўзгартиришлар ва қўшимчалар Компаниянинг Кузатув кенгаши, Тафтиш комиссияси, ички аудит хизмати аъзолари, ижроия органи раҳбари таклифлари бўйича киритилади.

6.3. Агар мазкур Низомнинг айрим моддалари Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунларига ва/ёки Компания Уставига зид келса, ушбу моддалар ўз кучини йўқотади ва ушбу моддалар билан ҳал қилинадиган масалалар бўйича мазкур Низомга тааллуқли ўзгартишлар киритиладиган пайтга қадар Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонун меъёрларига ва/ёки Жамият Уставига амал қилиниши лозим бўлади.